

Asupra obiectivelor învățământului matematic

Dumitru Valcan

Obiectivele majore ale învățământului sunt determinate de necesitatea dezvoltării resurselor umane pe măsura complexității crescânde a condițiilor de viață și a aspirațiilor membrilor societății. Ideea pregătirii absolvenților în concordanță cu cerințele societății în care trăiesc, deosebit de importantă în Didactica modernă, conduce la inițierea unor demersuri instructiv-educative, inclusiv prin matematică, apte să răspundă exigențelor formative de moment, dar și de perspectivă.

Cautând să asigure pregătirea matematică a elevilor pentru îndeplinirea diverselor și complexe roluri sociale viitoare, învățământul matematic își redefineste obiectivele funcție de calitățile dezirabile pe care aceștia vor trebui să le demonstreze. Impactul sau modelator se concretizează în personalități astfel formate încât să corespundă exigențelor sociale de ordin științific, profesional, cultural și moral-civic.

În ultimele trei decenii, pe plan mondial, problematica obiectivelor Didacticii matematice, în strânsă relație cu scopurile și finalitățile procesului instructiv-educativ prin matematică, a impus numeroase cercetări și încercări de clarificare a semnificațiilor acestora, a funcțiilor și modalităților de realizare eficientă a acestor obiective. Elaborarea obiectivelor didacticii matematice, pe diferite niveluri, inclusiv a celor operationale, devine posibilă numai prin promovarea unei concepții sistemice în proiectarea și realizarea diferitelor elemente constitutive ale procesului de predare-învățare a acestei discipline școlare (conținutul notional matematic, strategiile didactice, formele de organizare, modalitățile de evaluare).

Dacă în Didactica tradițională obiectivele urmărite de profesor se limitau la transmiterea unui volum cât mai mare de cunoștințe elaborate și a unor procedee determinate de operare, solicitându-le elevilor o activitate mintală de memorare, reproducere și imitare, în Didactica modernă se pune accentul pe latura formativă a învățării, pe identificarea unor modalități eficiente de organizare și îndrumare a activității elevilor. În locul unui învățământ verbalist și pasiv, bazat pe transmiterea și receptarea unor cunoștințe elaborate, se promovează ideea de efort personal, adică de a-l pune pe elev în contact direct cu sursa de informare, îndemnându-l la căutări, care să-l conducă la redescoperirea adevărului, pe cât posibil prin forțe proprii.

În activitatea sa la clasă este deosebit de utilă înțelegerea, de către profesor, nu numai a diferențierii, ci și a derivării din unele mai generale și a integrării în actul didactic a obiectivelor învățământului matematic, a structurării pe nivele a acestora. De aceea, prezenta lucrare abordează din perspectiva structurală, componentială întreg ansamblul acestor obiective.